

Englanti hakee radikaalilla ohjelmalla tehoa terveydenhuoltoon

Englannin hallituksen ennennäkemättömän perinpohjainen terveydenhuollon uudistusohjelma (1) on herättänyt kiivaan keskustelun ja huolen erityisesti siitä voidaanko tuottavuutta lisätä suunnitellun radikaalisti ja kyetäänkö hoidon laatua toimenpiteillä todella parantamaan (2) (3). Suomalaisten terveydenhuollon arvioijien ja päättäjien kannattaa seurata millä keinoin ja missä määrin ohjelma onnistutaan viemään läpi ja kuinka paljon hoidon tasa-arvoista saatavuutta, turvallisuutta ja vaikuttavuutta saadaan lisää. Englannista kertyvää kokemusta, niin hyvää kuin huonoakin, voidaan hyödyntää meilläkin, kuten esimerkiksi Thatcerin uudistusten kohdalla tehtiin. Aika näyttää tuleeko kuukausittaiset välitavoitteet sisältävästä ohjelmasta jännitysnäytelmä, tragedia Shakespearen tapaan vai paljon melua tyhjästä.

Englannin uuden hallituksen heinäkuussa 2010 julkaisemalla terveydenhuolto-ohjelman perustavoitteena on parantaa NHS:n (National Health Service) tuottavuutta ja kustannusvaikuttavuutta. Tavoitteena on ohjata noin 20 miljardia puntaa (lähes viidesosa NHS:n budjetista) vuoteen 2014 mennessä hoidon laadun ja vaikuttavuuden parantamiseen. NHS:n hallintokustannuksia pyritään leikkaamaan 45 %:lla neljän vuoden kuluessa ja siirtämään voimavaroja etulinjaan potilaiden hoitoon. NHS:n organisaatiota madalletaan, joitakin virastoja lopetetaan ja terveystoimintoja vähennetään. Terveydenhuollon reaalirahoitusta on kuitenkin tarkoitus lisätä vuosittain, vaikka julkisen sektorin rahoitusta kokonaisuutena voimakkaasti supistetaan. Tavoitteena on terveydenhuollon järjestelmä, jonka saavutukset ovat maailman kärkiluokkaa. (1)

Hallitusohjelman tavoitteena on tasa-arvon, potilaskeskeisyyden, hoidon vaikuttavuuden ja turvallisuuden sekä terveydenhuoltohenkilöstön autonomian ja vastuun lisääminen. Ohjelman tavoitteet ovat kauaskantoiset ja uudistuksien katsotaan edellyttävän toimintakulttuurin muutoksia NHS:n sisällä sekä uutta lainsäädäntöä parlamentilta.

Pyrkimyksenä on asettaa potilaat ja väestö etusijalle uusien informaatiojärjestelmien ja lisääntyneen valinnanmahdollisuuden avulla. Jaetusta päätöksenteosta on tarkoitus tehdä normi: "ei minua koskevaa päätöstä ilman minua".

Ohjelman mukaan NHS:n tulee suunnata toimintaansa hoitotulosten parantamiseen. Tavoitteena on kuolleisuuden ja sairastavuuden vähentäminen, hoidon turvallisuuden lisääminen sekä potilaiden hoitokokemuksen parantaminen. National Institute for Clinical Excellencen (NICE) pitäisi tuottaa vuoden 2015 heinäkuuhun mennessä 150 sairauden tai tilan hoidon tai ehkäisyn laatustandardia, joita NHS:n tulee noudattaa. Tähän mennessä NICE on laatinut laatustandardit kolmeen sairauteen: dementia, aivohalvaus sekä laskimoveritulpan ja -embolian ehkäisy. Palvelujen tuottajille maksetaan enenevässä määrin suoriutumisen, erityisesti hoitotulosten perusteella.

Terveydenhuollon ammattilaisia ja tuottajia yritetään kannustaa antamalla erityisesti perusterveydenhuoltoon lisää päätäntävaltaa mutta samalla lisätään vastuuta hoitotuloksista. Paikallistasolla pyritään vahvistamaan terveys- ja sosiaalipalvelujen sekä terveyden edistämisen

yhteistyötä. Itsenäinen kansallinen NHS Commissioning Board perustetaan ohjaamaan toimintaa ja erityisesti valvomaan hoidon tasa-arvoista toteutumista. Tämä elin tulee rahoittamaan ja valvomaan yleislääkärien johtamia paikallistason konsortioita (GP commissioning consortia), jotka puolestaan rahoittavat ja valvovat palvelujen tuottajia. Palvelun tuottajat ovat vastuussa myös kansallisille hoidon laatua ja rahoitusta valvoville toimielimille (Care Quality Commission ja economic Monitor). Kuluttajien etuja tulee valvomaan uusi toimielin, Health Watch.

Kansanterveyden edistämistä käsittelevä ohjelma julkaistaan 2010 loppuun mennessä sekä sosiaalihuollon järjestämistä koskeva vuonna 2011.

National Health Service (NHS) – Iso-Britannian julkinen terveydenhuolto – on maailman suurin terveydenhuollon organisaatio, jolla on palveluksessaan yli 1,7 miljoonaa työntekijää ja joka tuottaa yli 90% alueensa terveydenhoitopalveluista. Uusi hallitusohjelma koskee Englantia; Skotlanti, Wales ja Pohjois-Irlanti vastaavat omista terveystalitiikkansa linjauksista.

Antti Malmivaara
ylilääkäri
OPTIMIn päätoimittaja
CHESS-yksikkö
etunimi.sukunimi@thl.fi
(Kuvaaja: Kimmo Westberg)

(1) Secretary of State for Health. Equity and excellence: liberating the NHS. Department of Health. 2010.

(2) Mulley AG. Improving productivity in the NHS. BMJ 2010 Jul 27;341:c3965. doi: 10.1136/bmj.c3965.;341:c3965.

(3) Appleby J, Ham C, Imison C, Jennings M. Improving NHS productivity: more with the same not more of the same. King's Fund. 2010.